

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
21 februari 2023

Ons kenmerk
PZH-2023-826508247
DOS-2023-0000977

Bijlagen
3

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Contouragenda Natuurinclusief Zuid-Holland

Geachte Statenleden,

Voor u ligt de Contouragenda Natuurinclusief Zuid-Holland, een gespreksdocument op basis waarvan we met u en met onze partners en stap willen zetten naar een eerste volwaardige agenda natuurinclusief Zuid-Holland. Deze agenda hopen we in het najaar van 2023 aan u voor te kunnen leggen. Wij horen graag op basis van voorliggende contouragenda welke aandachtspunten u mee wilt geven voor de verdere uitwerking.

Natuur als onderdeel van ons werken en denken

Natuur staat aan de basis van ons bestaan. We zijn er als mens van afhankelijk voor onze levensmiddelen, grondstoffen, welzijn en klimaatregulering. Hoe robuuster onze natuur, hoe robuuster onze samenleving. Natuur heeft daarom op elke plek een belang en meerwaarde. Desondanks staat natuur vaak niet op gelijke voet met economische en ruimtelijke afwegingen. De kwaliteit van de Zuid-Hollandse natuur staat daarom fors onder druk en ligt ver onder de landelijke en Europese wettelijk afgesproken doelen. De rijkdom aan planten en dieren, de biodiversiteit, is één van de belangrijkste graadmeters van de kwaliteit van de natuur. En die is de afgelopen decennia ook in Zuid-Holland fors afgenomen. Algemeen bekend is dat de grutto, patrijs en groene glazenmaker jarenlang in de verdrukking zitten, maar ook de meer algemene (icoon)soorten als de egel, de huismus komen steeds minder voor evenals de meervleermuis. Landelijk bevinden circa 90% van de Habitattypen (soorten leefgebieden) en 75% van de Habitatrichtlijnsoorten (planten en dieren) zich in een ongunstige staat van instandhouding. Om de biodiversiteit te herstellen moet de natuur weer onderdeel worden van ons werken en denken.

Voorgeschiedenis

De Agenda Natuurinclusief is onderdeel van het Programma Natuur uit de Structurele aanpak stikstof, dat zich richt op herstel en versterking van de Nederlandse natuur. De Agenda Natuurinclusief richt zich op het natuurherstel en -versterking buiten de natuurgebieden. Natuurinclusief is een manier van werken die zowel binnen het Zuid-Hollandse Programma Landelijk Gebied zal worden gebruikt als bij grote ruimtelijke ontwikkelingen buiten het landelijke gebied. Vanwege het belang en de opgave ten aanzien van biodiversiteit voor Zuid-Holland hebben Gedeputeerde Staten (GS) het thema Biodiversiteit als dwarsdoorsnijdend thema aangemerkt. Dit zal met name gestalte krijgen in de vorm van 'natuurinclusief werken en ontwikkelen', waarbij

biodiversiteit steeds meer een gelijkwaardig doel wordt in alle Zuid-Hollandse domeinen en opgaven.

De landelijke Agenda Natuurinclusief heeft een eerste invulling aan natuurinclusief werken en ontwikkelen gegeven. Als stap in een concretisering voor Zuid-Holland is een Toekomstverkenning natuurinclusief uitgevoerd. Deze verkenning is gepresenteerd tijdens de Eventweek natuurinclusief werken van 7 tot en met 11 november jl.

Transitiethema's Zuid-Holland

Naast de transitie naar een natuurinclusieve samenleving zet de provincie zich ook in voor de transitiethema's circulair, klimaat en energie. De tijdshorizon voor elk van die ambities is 2050. Dat lijkt nog ver weg, maar de opgave is groot.

De transitiethema's en bijbehorende doelstellingen worden wel in samenhang beschouwd in een streven naar synergie. Natuurinclusief is een relatief nieuw transitiethema ten opzichte van circulair, klimaat en energie. Desalniettemin biedt natuurinclusief werken en ontwikkelen kansen voor de al langer lopende transitiethema's, en andersom.

Contouragenda Natuurinclusief Zuid-Holland

Op basis van de toekomstverkenning natuurinclusief is toegewerkt naar een provinciale Contouragenda Natuurinclusief Zuid-Holland. De contouragenda geeft net als de landelijke agenda invulling aan natuurinclusief werken en ontwikkelen, maar dan voor de Zuid-Hollandse context. Deze contouragenda vormt een handelingskader voor natuurinclusief werken binnen onze provinciale organisatie en met onze partners. We versterken intern de verbindingen tussen de opgave biodiversiteit, als dwarsdoorsnijdend thema, en andere opgaven zoals bereikbaarheid, wonen, economie, energie etc. Doel is om binnen die bestaande ambities gezamenlijk te komen tot meer natuurinclusieve manieren van werken.

De Contouragenda Natuurinclusief schetst een mogelijke koers voor een Zuid-Hollandse Agenda Natuurinclusief. Het heeft daarmee een inspirerend, verkennend en breed karakter; centraal staat een eerste inventarisatie van acties voor natuurinclusieve doorontwikkeling van de provinciale domeinen. In de totstandkoming van de contouragenda is ook geconstateerd dat er al mooie ontwikkelingen zijn. Een aantal voorbeelden zijn het geheel ecologische beheer van de 1.000 hectare bermen, de module soortenbeleid die is ontwikkeld en een Soorten Kansenkaart i.r.t. de woningbouwimpuls waarmee ontwikkelaars vroegtijdig kunnen signaleren of beschermende soorten aanwezig zijn in hun gebied. Daarnaast zijn er acties waar we tijdens de totstandkoming van de Contouragenda Natuurinclusief al mee begonnen zijn, zoals het analyseren en ontwikkelen van het Zuid-Hollands subsidiesysteem waarin natuurinclusief is geborgd en verder geborgd kan worden.

De Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit (PAL) heeft op ons verzoek advies uitgebracht over de Contouragenda Natuurinclusief Zuid-Holland, dit advies is bijgevoegd.

Tijdspad

Deze Contouragenda Natuurinclusief is een tussenproduct in aanloop naar een volwaardige Agenda Natuurinclusief Zuid-Holland. Enerzijds schetst deze contour wat er al gebeurt en welke vervolgstappen we willen zetten. Anderzijds is het ook een gespreksdocument in het uitwerken van de koers die Zuid-Holland de komende jaren wil inzetten in de richting van een natuurinclusieve provincie. Net

zoals er landelijk in stappen wordt gewerkt aan een agenda 2.0 en 3.0, zullen we de komende jaren ook in Zuid-Holland stap voor stap concreter kunnen worden.

Op hoofdlijnen ziet dit tijdpad er als volgt uit:

- Voorjaar 2023: in lijn met Motie 1140 brengen we ten behoeve van de Voorjaarsnota 2023 in kaart hoe het onderwerp natuurinclusief gestalte krijgt bij de Zuid-Hollandse opgaven en domeinen met als dwarsdoorsnijdend thema natuur;
- Najaar 2023: op basis van bespreking van de contouragenda met PS en partners alsmede het nieuwe Coalitieakkoord werken we toe naar een volwaardige provinciale Agenda Natuurinclusief;
Ook zullen we vanuit de Zuid-Hollandse praktijk inbreng leveren voor de landelijke Agenda Natuurinclusief 2.0. En uiteraard is er ook een wisselwerking met de verdere uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk gebied, met name rond het thema natuurinclusieve landbouw en de wateropgave.
- 2024: uitvoering van de Agenda Natuurinclusief en parallel inbreng voor de landelijke Agenda Natuurinclusief 3.0.

Wij horen graag of u suggesties heeft voor de nadere uitwerking tot een volwaardige Zuid-Hollandse agenda en daarbij ook welke punten u mee wilt geven voor onze inbreng in de volgende versie van de landelijke Agenda Natuurinclusief.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

voorzitter,

drs. J. Smit

Bijlagen

- Contouragenda Natuurinclusief Zuid-Holland
- Brief aan college van GS over PAL-advies 'Naar een natuurinclusief Zuid-Holland
- Advies PAL 'Naar een natuurinclusief Zuid-Holland' en aanbiedingsbrief d.d. 16 februari 2023